

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІЯ ЗАПОБИГАННЯ КОРУПЦІЇ

Наявність в частині 1 статті 10 Закону № 5492-VI простого посилання на Закон № 2297-VI не надає жодних гарантій того, що обробка персональних даних в Реєстрі дійсно відбувається з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Список використаних джерел:

1. Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-VI «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

2. Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI «Про захист персональних даних» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

Корнійчук Б.А., курсант 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук
доцент кафедри публічного управління та
адміністрування НАВС, **Волох О.К.**

УТВЕРДЖЕННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

За змістом частини 1 статті 32 Основного Закону України ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Відповідно до частини другої статті 3 Конституції України головним обов'язком держави є утвердження і забезпечення прав і свобод людини. Конституційний Суд України в рішенні від 24 грудня 2004 року № 22-рп/2004 зазначив, що забезпечення прав і свобод, крім усього іншого, потребує, зокрема, законодавчого закріплення механізмів (процедур), які створюють реальні можливості для здійснення кожним громадянином прав і свобод (абзац 4 підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини).

У правовій державі будь-який закон має відповідати конституційним положенням в їх системному зв'язку. Такий методологічний підхід є особливо необхідним, коли дії законодавця стосуються прав людини і громадянина, оскільки держава (всі її владні інститути) відповідає перед людиною за свою діяльність, а утвердження прав і свобод людини є її головним обов'язком (частина друга статті 3 Конституції України).

Верховна Рада України ухвалювала в 1996 році Конституцію України – суверенної держави, дбаючи, зокрема, про забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя (абзац четвертий преамбули). Саме тому в статті 21 Конституції України проголошено, що права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Право особи на приватність, гарантоване положеннями Конституції України, не тільки зобов'язує державу утримуватись від будь-яких дій, які б

*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ*

могли його порушувати, але й за певних обставин передбачає позитивні зобов'язання активно забезпечувати ефективно дотримання права на невторчання в особисте життя.

Такий припис є доктринальним, ним визначено стратегію відносин держави (сукупність інститутів влади) із суспільством в цілому і його громадянами зокрема. Суть цієї стратегії ставить право парламенту на прийняття правових актів у певні межі.

Верховна Рада України, приймаючи Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-VI «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» (далі – Закон № 5492-VI), повинна була керуватися прямим застережувальним приписом частини третьої статті 22 Конституції України, який забороняє при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів звужувати зміст та обсяг існуючих прав. Конституцієдавець заборонив такі дії навіть при внесенні змін до Основного Закону України (частина перша статті 157 Конституції України).

Право законодавчого органу на прийняття законів не є абсолютним і необмеженим, його обмежують норми Конституції України.

Приписи частини першої статті 92 Конституції України про те, що відповідні правовідносини у суспільстві визначаються лише законами, вказують, що ці питання не можуть бути врегульовані ніякими іншими нормативно-правовими актами, крім законів, але не дають підстав для ствердження про безапеляційне, абсолютне право парламенту приймати закони «на свій смак чи розсуд». Таке право парламенту обмежене приписами інших норм Конституції України.

Положення частини другої статті 32 Конституції України (згідно якої не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини) також не дають права Верховній Раді України на абсолютну поведінку при прийнятті законів.

Словосполучення «крім випадків, визначених законом» не дозволяє парламенту на свій розсуд вирішувати, коли забезпечувати особі право на невторчання у приватне життя, а коли обмежити таке право. Тобто це словосполучення не «розв'язує руки парламенту».

Зазначене словосполучення є нормою-винятком в загальному праві на невторчання у приватне життя особи. Цей виняток не може мати тенденцію до збільшення свого обсягу і особливо стосовно обмеження раніше існуючого права. Виняток із правила не може домінувати над правилом.

Законом № 5492-VI звужено право людини і громадянина на невторчання в особисте і сімейне життя, оскільки відповідно до цього Закону до демографічного реєстру з метою «обліку інформації про реєстрацію місця проживання чи місця перебування» має збиратися конфіденційна інформація стосовно громадян, іноземців та осіб без громадянства, яка наявна в відомчих

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

інформаційних системах центральних та місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування (п. 3 ч. 1 ст. 2).

Масштаб втручання, передбаченого Законом № 5492-VI, не виправдується такими інтересами. І зокрема інтересами економічного добробуту, з якими найбільше пов'язана проголошена мета ведення Реєстру (отже, і мета обробки персональних даних в Реєстрі): облік інформації про реєстрацію місця проживання чи місця перебування.

Список використаних джерел:

1. Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-VI «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

Лагодич Т.П., курсант 3-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук
доцент кафедри публічного управління та
адміністрування НАВС, **Волох О.К.**

ПИТАННЯ ДОСТУПУ ДО ПЕРСОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В АСПЕКТІ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ

На розгляді в Комітеті Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності станом на сьогодні знаходиться законопроект, зареєстрований 14.03.2019 р. за № 10121-1, ініціатором якого є н.д. А.А. Кожем'якін, Голова цього парламентського комітету [1].

Майже ідентичний за текстом(включаючи текст Пояснювальної записки) законопроект, зареєстрований під № 10121 01.03.2019 р., було відкликано ініціатором, іншим народним депутатом.

Уся різниця законопроектів у тому, що – на відміну від знятого з розгляду законопроекту № 10121 від 01.03.2019 р. А.А. Кожем'якін у своєму проекті пропонує ввести до системи органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, Державне бюро розслідувань.

Така однобічна «занепокоєність» питаннями протидії організованій злочинності з боку суб'єктів законодавчої ініціативи викликає необхідність якомога більш прискіпливого аналізу пропонованих «змін до деяких законів України щодо протидії організованій злочинності».

Наприклад, щодо змін і доповнень до п. г) ч. 2 ст. 12 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» слід вказати наступне.

«Одержувати інформацію з автоматизованих інформаційних і довідкових систем та банків даних(як це звучить у чинній редакції) і «одержувати інформацію шляхом безпосереднього доступу до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та баз (банків)